

Ahmet Turhan Altiner

Sırığa'nın Üç Günü

Türkçü Tarih Öğretmeni Ermeni Olduğunu Öğrenirse...

DESTEK YAYINLARI: 1376
EDEBİYAT: 412

AHMET TURHAN ALTINER / SIRIĞA'NIN ÜÇ GÜNÜ

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumaloğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Editör: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: Melike Doğan
Sayfa Düzeni: Melike Doğan
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Aralık 2020
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-625-441-015-4

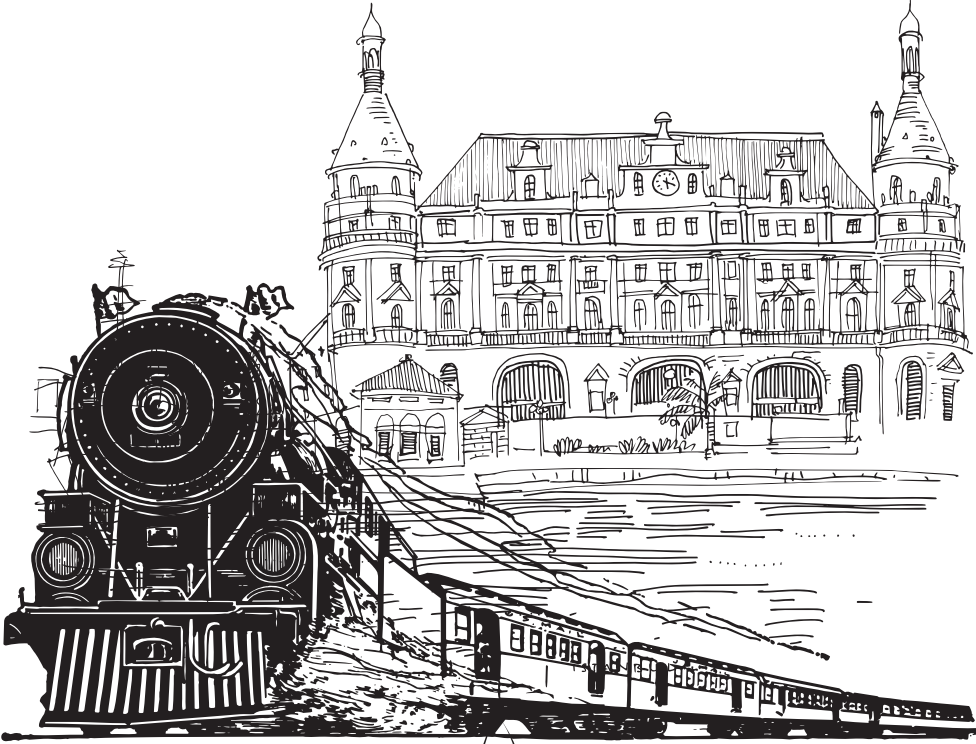
© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkkan.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari
www.destekmedyagrubu.com
Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

Ahmet Turhan Altiner

Sırığa'nın Üç Günü

Türkçü Tarih Öğretmeni Ermeni Olduğunu Öğrenirse...

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA / 7

BİRİNCİ GÜN

Rötarlı İstanbul / 9

Şıkır şıkır şık şık / 20

Şişli'de bir düztaban / 26

Çikitoşlar malbuşlar / 37

Taşralı Pakman / 48

Naylon beklentiler / 58

Tavşan meselesi / 66

Gâvur mutasarrıf / 76

Apansız çöküş / 85

İtirafı bilanço / 91

Dilsiz Bozkurt Paşa / 99

İKİNCİ GÜN

Duvarda ayak izleri / 113

Pul zengini / 122

Benli bebek / 130

Izgara sardalye / 137

Lofırlı 6zgüven / 149

Bir intikam martavalı / 157

Kitap kokusu / 165

Sihir kırıklığı / 172

Borç yüküyle başlamak / 177

Amca serbest / 185

Beklenmedik misafir / 190

Cemal ile Bay Zümrütçüyan / 198

ÜÇÜNCÜ GÜN

SİRİGA! / 206

Esrarlı hazırlık / 214

Uzun sofrası / 220

Romanımı Dehen Altıner'e ve Zafer Akay'a ithaf ediyorum.

Değerli okuyucu,

Bu kitapta arka planda kimi yer, tarihsel olay ve kişilerin yer almasına karşın roman karakterleri ve yaşadıkları bütünüyle kurgusaldır; gerçek kişiler ve olaylarla ilgileri yoktur.

YAZAR HAKKINDA

Ahmet Turhan Altınır 1945 yılında Bursa'da doğdu. ODTÜ Mimarlık Fakültesi'nden ve İTÜ Acil Durum ve Afet Yönetimi master programından mezun oldu.

Yazın hayatına E. Neufert'in mimarların temel başvuru yapıtı *Yapı Tasarım Bilgisi*'ni Türkçeye kazandırarak başladı.

Manzum masal kitabı *Daruzun*'u yazdı.

Sırasıyla *Nokta* dergisi, *Hürriyet* ve *Milliyet* gazetelerinde yirmi bir yıl süreyle "Testus" adını verdiği haftalık siyasi mizah yazılarını yazdı.

Mimarlık, *Arkitekt Kent Yaşamı*, *Arkitekt Yaşama Sanatı* ve *Yaşama Sanatı* dergilerini çıkardı.

Müellifinin kendisi olduğu, tabandan başlayarak afete hazırlık esaslı MAY (Mahalle Afet Yönetimi) Projesi'ni 1999'dan bugüne aralıklarla yönetti.

Herkes İçin Kent Mimarlığı (1993), ortak imzalı *Konak Kitabı* (1996), *OKAP: Okullarda Afete Hazırlık El Kitabı* (2008), *Yaşama Sanatı* (2009) adlı kitapları yayımlandı. Ortak imzalı "Temel fıkraları" üzerine yedi kitabı çıktı.

Sırasıyla Yeditepe, Bahçeşehir ve Yeni Yüzyıl üniversitelerinde Yaşama Sanatı, Kentsel Tasarım ve Afete Hazırlık dersleri verdi.

2020 yılında *Sırığa'nın Üç Günü* adlı romanını tamamladı.

BİRİNCİ GÜN

Rötarlı İstanbul

Frigya... Epiktetos... Roma... Bizans... Selçuklu... Germiyanolu... Osmanlı... Rum ve Ermeni tüccarlar... çeşitli maden... sonra savaş... Müslüman Türk tüccarlar... leblebi... tahin... pekmez... önce tren... krom... linyit... işçi kasabası... çok muhafazakâr... moderenci... epey sonra otoyol... sene 1984... Buradan bir delikanlı İstanbul yolunda...

Tavşanlı'dan İstanbul'a doğrudan tren seferi yok. Bozkurt ille de tren diye tutturdu. Babasıyla otobüse binip Kütahya'ya gece on buçukta vardılar. Işıksız caddelerden geçerek istasyona faytonla takır tıklar gelediler.

Babası Hikmet Bey, saçları ağarmış; zayıf, uzunca boylu; gri takım elbiseli. Sağ koltuğunda büyük bir siyah albüm. Her zaman böyle şeyler taşır. Bozkurt'un sırtında temiz ve ütülü fakat kolları biraz kısalmış, koyu mavi bir ceket. Boyu hızla uzadığından pantolonları hep kısa. Yıllanmış şişman bir bavul sürüklüyor. Çay bahçesinde zayıf floresan altında, üstü çay lekeli yeşil örtülü bir masanın kırık dökük tahta iskemlelerine karşılıklı otururlar. Babasının ciddiyetine karşın, o sabırsız; zamanın hışmına uğramış bavulu diziyile yoklamakta. Babacan tavırlı çaycı, boynunda peşkiri elinde askısı ile gelip sormadan iki çay bırakıp gidiyor. Hikmet Bey her zamanki gibi gürültüyle çayını karıştırıyor.

“Yetenek sınavlarına bir ay önceden gidiyorsun. Aşkolsun. Süsleyip püsleyip bunu bize ne güzel kabul ettirdin doğrusu. Ağustosun birinde İstanbul'da olmak en güzel yaş günü hediyesiymiş. Seninle baş etmek ne kadar zor, ya Rabbi.”

Bozkurt şaşkın. Babası onunla eskisi gibi konuşmaya başladı, hayret. Suskunluğu sona mı eriyor? Ya ondan vazgeçtiği için yapıyorsa bunu? Gidiyor ya. Belki de ondan. Kurtulacak oğlundan. Bozkurt uzunca bir süre ayakaltında dolaşmamış olacak.

“Sen beni merak etme baba.”

“Üniversite sınavını zaten kazanmış durumdasın. Tutturdun ille de ressam olmak istiyorsun.”

“Uff baba. Bunları konuşmuştuk.”

“Trenle gideceğim diye de tutturdun. İlle de Haydarpaşa. Üstelik gece gönderiyorum seni. Fesuphanallah!”

“Hani tren on birdeydi? Yirmi geçiyor, lütfen baksana baba.”

“Seninle gelmeyi düşünüyordum ama annenin acil safrakesesi ameliyatı çıktı ortaya. Allah'tan ameliyat iyi geçti. Sen de annenin iyi olduğunu gördün. Cemal amcanın yanına gidiyorsun ya. Seni bulacak; sabahın kaçı olsa, mutlaka karşılarım dedi. Yapar. Açık adresi yazıp vermiştim. Ne olur ne olmaz. Bakalım nerene koymuşsun.”

“Offf, babaaa. Tabii ki cebimde. Cemal amcam dediyse muhakkak gelir. Tren de bir türlü gözükmedi. Ya daha da rötar yaparsa? Güya ekspres.”

“Hep böyle acelecisin. Orada temkinli olacağına bir inanabilsem. Yerinde durmazsın ki.”

“Nerde kaldı bu tren? Yolculuk güya sadece altı buçuk saat tucakmış baba. Tabii rötar olmazsa!”

“Keşke Cemal amcan yayıncı mayıncı yerine ressam olsaydı. Seni yetenek sınavlarına hazırlardı. Hoş seni tanıdığı bir öğretmene götürcekmiş ama...”

“Baba, bunu hep konuştuk. Bana küçükken öğretmiştin. Hiç korkmuyorum. Desen çizmek için el, göz, beyin! İşte bütün mesele. Oranlara dikkat! Gözleme şart!”

“Oğlum, öğrettiklerimiz yetse keşke. İnşallah senin beklediğin gibi olur. Biliyorsun yüzlerce aday var, otuz kişi alacaklarmış. Neyse, bir şey daha var sana devretmek istediğim. Bak sana ne vereceğim.”

“Off. Bavul verdiğin kitaplarla tıka basa baba!”

“Deden başlamış. Onun dürtüsüyle pul biriktirmeye, kendimce bir pul albümü, pul koleksiyonu yapmaya çalışmıştım. Sonraları tavsadı ama.”

“Amaaan, bu tren de.”

“Artık bu albümü sana devretmek istiyorum. Yaş günü hediyen.”

“Pullardan hiç söz etmemiştin baba. Şey, baba, istersen albüm sende kalsın. Çok teşekkür ederim. Zaten İstanbul benim için en muazzam yaş günü hediyesi.”

“Sen çok küçükken bırakmak zorunda kalmıştım bu alışkanlığı. Ama bir gün sana vermeyi hep düşündüm. Pul albümleri babadan oğula devredilir böyle. Deden de bana vermişti. Öğretmen okuluna beni götürdüğü gün. Böyle bir gündü.”

“Peki baba, peki. Albüm yine de sende kalsaydı. Bu tren de nerede kaldı?”

“Öğrenci değil telaşe memuru sanki.”

Bozkurt “Telaşe memuru nedir baba?” diye sormadı. Başka zaman olsa durur muydu, anında soruyu zımbalardı. Tam o an de-

mir raylar boyunca epey uzaklarda bir çift göz parladı. Geliyordu tren, işte geliyordu. Babası ise hâlâ albümüyle meşguldü.

“Bu albümü yanından hiç ayırma. Dede baba yadigârı. Bir önemli şey daha var. Oğlum unutma Haydarpaşa Garı yakın tarihimizdir. İçine girince ne dediğimi anlarsın.”

“En sonunda! Rötarlı ekspres göründü!”

Babası alelacele kompartımana giriyor. Diğer yolculardan yalnız birine başıyla selam veriyor. Pul albümünü bavulun büyük yan cebine yerleştiriyor. Bavulu fileye kaldırıp koyuyor. Bozkurt'un pencere kenarına oturduğundan emin, yanaklarından öpüyor. “Yerinden kalkma, koridorlarda dolaşma, uyumaya bak, söylediklerimi de unutma” diye alçak sesle tembihte bulunuyor. İlk ıslıkta trenden telaşla çıkıyor. Hof pof tekerlekler dönmeye başlıyor. Yaşına rağmen babası bir süre trenle inatlaşıyor ama nafiye. Küçük kalıyor gerilerde; bir kolu boş çantasına yapışmış, biri sürekli havada.

Bu ekspres tam bir düş kırıklığı. Bozkurt, trampet çalınmasını beklemiyordu ama en azından ilginç gözlükler takan, yolculuk için özel kıyafetler giymiş kişilerle karşılaşacağını düşlemişti.

Oysa kompartımanda ondan başka şişman ve kel bir adam, elli yaşlarında; ipince bir kadın, yorgun, annesi gibi; bir de tombalak bir çocuk var. Kadın uyukluyor; adam ve çocuk kavga halinde. Ufaklık devamlı vızıldanıyor. Koridora çıkmak için ha bire hamle yapıyor. Daracık omuzlarıyla babasının terli avuçlarından kurtulmak için çılgın bir savaş veriyor. Baba kesin kararlı. Çocuğu koridora bırakmayacak.

Otoritesini ailesinin dışındaki tek yolcuya, Bozkurt'a çeviriyor, ona da uygulamak istiyor. Bunu hissedince Bozkurt'un midesi bulanıyor. Tanıdık bir bulantı. Adam tip ve biçim olarak babasına hiç

benzemiyor. Ama bir şey var benzeyen. Çocuğun koridora çıkmasını kesin olarak engellemekte benzeşiyorlar. Kendi babası ve bu adam çocukların kompartımandan çıkmasını istemeyen gruptan. Neden ki? Çocukların trenden kaçtıkları hiç duyulmuş bir şey mi? Adam gözlerini dikip soru sormaya başlıyor.

“Nereye yolculuk delikanlı? Babanla konuşmadık. Fırsat olmadı. Küçük yer. Tren bu istasyonda çok beklemez.”

Onu sorgulamak isteyen biri var kompartımanda. Çabuk cevap verip işini bitirmeli. Eh o da yapmaya alışık olduğu şeyi uygulayacak. Hınzır duygu benliğini sarıyor. Bozkurt'un vazgeçemediği katakofti hal bu. O bu sözcüğe babasının kitaplığında *Türk Argosu* adlı kitapta rastlamıştı. Uygunsuz, asılsız, yalan söz demek. Onun sıkça kullandığı sözler...

“Haydi...” diyor kendi kendine. “Şu adama haddini bildirmeliyim. Zımbalamaya başlamalıyım atmasyonlarımı.”

“Amcamları ziyarete gelmiştim. İstanbul'a dönüyorum.”

“Sen öğrenci misin?”

“Evet, İstanbul Teknik Üniversitesi Atom Mühendisliği'nde öğrenciyim.”

“Yaa, baban ve amcan yalnız başına seyahat etmene izin veriyorlar demek. Hele gece vakti. Bravo doğrusu.”

“Evet, şey, babam bana güvenir. Geçen yıl da Almanya'ya yalnız başıma abime gönderdi.”

“Hay Allah, baban neci?”

Bozkurt “Hah!” diye düşünüyor. “İşte şimdi okkalı bir martaval daha hak ediyor bu şişko.”

“Babam dünya çapında sihirbaz. Zati Sungur'un öğrencisi. Çok meşhur. O benim ressam olmamı istemişti ama ben ille atom mühendisliği diye tutturdum. Sonunda hep benim dediğim olur.”

Şişman adam iri şaşkın gözlerle bakıyor. Bozkurt'un sallayıp sallamadığını anlayacak hali yok. Onu geçiren kişinin babası değil amcası olduğunu duymak onu zaten bitirmiş gibi. Soracak başka bir şey bulamayınca esniyor. Ağzı mağara gibi açılıyor. Babasının bacakları arasına sıkışmış çocuk Bozkurt'a dehşet içinde göz atıyor, imdat diliyor bilinçsizce. Çocuğu kurtarmaya hiç niyeti yok Bozkurt'un. Önce kendisi sıyrılmalı adamdan. Kompartımanda karşılaştığı şu can sıkıcı aileden dolayı içten içe sızlanıyor.

Çözüm pencereden geliyor tıpırdamayla. Birden dışarısı hiç görünmez oluyor. Önce “Yağmur yağıyooor!” diye müjdelemek istiyor yüksek sesle. Ama dışarıda hiç yağmur yokmuş gibi bir surat takınıyor. İpince kadın gözlerini açıp kapıyor. Kan kırmızı yanaklı tombalak, annesine doğru yeni bir hamle yapıyor. Nafile. Adam onu tek eliyle kısıvrak yakalıyor. Çocuk boğulur gibi sesler çıkarıyor.

Oysa Bozkurt hiç görmediği İstanbul'un hayallerine dalmak istiyor. Şişko koca, yorgun ve yıpranmış kadın ve tombalaktan çok sıkılıyor. En iyisi bütün ilgisini kesmek. Tutsak çocuk artık pes etmiş, hıçkırıyor.

Babanın kaşları ıslak ve çatık. Bakışları çocuk yerine sürekli Bozkurt'un üzerinde. Elleri çocuğu dizginlemiş, horlar gibi nefes alıyor. Kadın ara sıra gözlerini açıp kapatıyor. Bozkurt kararsız. Hani koridora çıkacaktı? Restorana gidecekti. Onun yerine kıpırdamamayı seçiyor. Şakağını cama yapıştırıyor. Hayallerine geri dönebilir mi?

Şişli nasıl bir yer? Amcasının bölük pörçük anlattıkları var belleğinde. Şişli İstanbul'un kalbidir demişti babası. Daha neler anlatmıştı? “Güzel Sanatlar Akademisi sahilde” demişti. Basbağlı denizin üzerinde miydi? Yalılar, gemiler, trolleybüsler, lüks

otomobiller, yüksek duvarlar, kocaman ağaçlar, upuzun sinemalar, balo salonlu oteller, kafasında her şey karmakarışık. Tombalak çocuğun dinmeyen hıçkırığı, babasının horultusu, trenin ritmi... Kompartıman feci sıcak. Adam kapıyı açmıyor. Biraz aralasa. Yok. Mümkün değil! Bari çıkıp koridorlara dolaşayım diye düşünüyor. Bütün gece ona ait nasıl olsa; sonra çıkarım diye avunuyor. Uyku, yağmur gibi benliğini sarıyor. Bozkurt ter içinde köşeye büzülmüş küçülüyor.

Şişli bir lunaparkmış. Bozkurt korku trenindeymiş. İnişli çıkışlı raylarda çok hızlı kapkara bir tren. Kondüktörlerin adları Sür Sür Fır Fır imiş. Rüya bu ya. "Trenin adını KC PMPR koydular diyor" biri. Bozkurt anlamadım diye zıplamaya çabalıyor. Rüyada bazı şeyleri yapamıyormuşsunuz. Düş varmış zıp yokmuş; sadece uydurmaca mümkünmüş. Babası anlatmıştı, Tavşanlı'ya tren ilk geldiğinde lokomotifin önüne bir balya saman koyup "Koca Pampur yesin" demişlermiş.

Bu tren Pampur'un torunlarından olmalı. Önünden geçmeye başlayan harfler ilgisini çekiyor. "Çöz bakalım sözcükleri" diye bağıyor birisi. "Sen sesli sessiz bütün harfleri bilirsin herhalde" diye uyarıyor başka biri. "Aferin, gramere uymalısın" diyor bir SR SR FR FR.

Bozkurt şaşkınlık içinde sağa sola tutunmaya çalışıyor. Nafile. Gözleri bu düşsel ivmede yetersiz. Yerleri saptayamıyor. İnsanları seçemiyor.

"Delikanlı. Uyan."

"Bırak kadın. Karışma sen!"

Ne o? Aman Allahım. Kompartımandaki ipince kadın uçup kaybolduğu pencereye dışarıdan yüzünü yapıştırmış onu tekerlemeyle uyandırmaya çalışıyor. Hoppala! Kompartımanda eşeğin işi

ne ne? Kadın kendisine mi ediyor bu lafları? “Dap dar up uzun gıp gri kap kara kup kuru dım dızlak vah vah vah vah şetengiz vah vah şetengiz vah vah şetendiz deh deh şetengiz deh deh çık çık in çık çık deh çık çık ih çık çık deh çık çık..”

Bozkurt saatlerce uyumuş olabileceğini fark edip ürküye kapılıyor. İlk iş ağzında dilini yokluyor. Çaktırmadan kafasını cama çevirip dilini çıkarıyor. Kapkaranlık aynada. “Ohhh, dili henüz yok olmamış... Yerli yerinde.”

Keltoş koca kadına mâni olmaya çalışıyor. Öyle ya. Anneler işe karıştırılmayacak. Bozkurt ter içinde sünnetini hatırlıyor. Bursa Kız Enstitüsü biçki-dikiş meslek dalından mezun annesi sünnet töreni için Bozkurt'a üzerinde çapraz maşallah yazısı olan bir pe-lerin ve tavşan kulaklı özel bir şapka dikmişti.

Oğlanlardaki korkuyu sindirsin diye faytonla yaptırılan Ada gezisinden sonra sünnet olacağı odaya sokulduğunda Bozkurt'un gözleri ürküyle annesini aramıştı. Ama hepsi erkekti içeridekilerin. O da babasının elinden umarsızca kurtulup oturmuştu ho-oop sünnetçinin kucığına. Kahkahayı basmıştı herkes. Acımişti pipisi kesildiğinde. Gözlerini yummuştu. Çok acımişti. Eli tefli bir hokkabaz sürekli patırtı yapıyordu. “Maşallah”lı bir şeyler söylüyordu herkes. Gözlerini açtığı anda odadaki bütün büyükler birer hokkabaz gibi gözükmüşlerdi gözüne. Sonra alındığı sünnet yatağı küçük müçük hediyelerle dolmuştu. Birisi de üç tenis topu getirmişti. Bozkurt'un raketi yoktu ki. Tavşanlı'da tenis kortu var mıydı? Garp Linyitleri İşletmesi lojmanlarında bir kort olacak diye biliyor.

Kanama uzun sürmüştü. Sargı bezi değiştirilirken kendinden geçtiğinde annesi yetişmişti imdadına. Soğuk ayran içirmişti. Ohhhh. O zamanlar annesi her zaman bir çözüm şekliyle beliriverirdi yanında.